Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MACIEJA SZPUNARA
od 25. listopada 2016.[1]

Predmet C-641/15

Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH
protiv
Hettegger Hotel Edelweiss GmbH

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Handelsgericht Wien (Trgovački sud u Beču, Austrija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Intelektualno vlasništvo – Direktiva 2006/115/EZ – Članak 8. stavak 3. – Isključivo pravo organizacija za radiodifuziju – Priopćavanje javnosti – Mjesta pristupačna javnosti uz plaćanje ulaznice – Televizijski prijamnici instalirani u hotelskim sobama“

Uvod

1. Prethodno pitanje u ovom predmetu odnosi se na tumačenje članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 12. prosinca 2006. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim autorskom pravu srodnim pravima u području intelektualnog vlasništva[2]. Taj propis uspostavlja, u korist organizacija za radiodifuziju, isključivo pravo davanja odobrenja ili zabrane, među ostalim, za priopćavanje javnosti svojih emitiranja na mjestima pristupačnim javnosti uz plaćanje ulaznice.

2. Iako se čini da tumačenje pojma priopćavanje javnosti ne može predstavljati ozbiljne probleme, pravilno razumijevanje pojma mjesto pristupačno javnosti uz plaćanje ulaznice manje je jednoznačno. Riječ je tu o pitanju može li se hotelska soba smatrati takvim mjestom. Odgovor na to pitanje zahtijeva temeljitiju analizu nastanka i cilja isključivog prava uspostavljenog tu toj odredbi, koja nadilazi njezino doslovno značenje.

Pravni okvir

3. Sukladno odredbama članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115:

„Države članice moraju organizacijama za radiodifuziju predvidjeti isključivo pravo davanja odobrenja ili zabrane za bežično reemitiranje njihovih radiodifuzijskih emitiranja kao i za priopćavanje javnosti njihovih radiodifuzijskih emitiranja, ako se takvo priopćavanje obavlja na mjestima pristupačnim javnosti uz plaćanje ulaznice.”

4. Ta je odredba prenesena u austrijsko pravo u članku 76.a Zakona o autorskom pravu (Urhebergesetz), čiji je tekst u biti istovjetan onom gore navedene odredbe Direktive 2006/115.

1 — Izvorni jezik: poljski

2 — SL 2006., L 376, str. 28. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 218.)

Činjenice, tijek postupka i prethodno pitanje

5. Hetteger Hotel Edelweiss GmbH (u daljnjem tekstu: društvo Hetteger Hotel Edelweiss), tuženik u glavnom postupku, društvo je austrijskog prava. Ono, među ostalim, upravlja hotelom u mjestu Grossarl (Austrija). Sobe u tom hotelu opremljene su televizijskim prijamnicima koji omogućuju emitiranje programa različitih organizacija za televizijsku radiodifuziju.

6. Verwertungsgesellschaft Rundfunk je organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava. Ona upravlja među ostalim pravima brojnih domaćih i međunarodnih organizacija za televizijsku radiodifuziju, među kojima su i one čiji se programi mogu primati u prostorijama hotela koji pripadaju društvu Hettegger Hotel Edelweiss.

7. Verwertungsgesellschaft Rundfunk ocjenjuje da društvo Hettegger Hotel Edelweiss, omogućujući prijam televizijskog signala u sobama hotela kojim upravlja, priopćava javnosti na mjestima pristupačnim javnosti uz plaćanje ulaznice - u smislu odredaba kojima je prenesen članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115 – programe organizacija za televizijsku radiodifuziju čije interese predstavlja ta organizacija za kolektivno ostvarivanje prava. Prema njegovu mišljenju, djelatnost društva Hettegger Hotel Edelweiss, koja uključuje opremanje hotelskih soba televizijskim prijamnicima i omogućavanje televizijskog signala u njima, podliježe isključivom pravu organizacija za televizijsku radiodifuziju. To društvo mora stoga obaviti odgovarajuće isplate u zamjenu za odobrenje za tu djelatnost.

8. U svezi s gore navedenim, Verwertungsgesellschaft Rundfunk je podnio sudu koji je uputio zahtjev tužbu protiv društva Hettegger Hotel Edelweiss kojom zahtijeva dostavu informacija o broju soba u hotelu kojim to društvo upravlja i televizijskim kanalima koji se u njima mogu primati, kao i naknadu štete za njihovo dosadašnje emitiranje.

9. Društvo Hettegger Hotel Edelweiss osporava valjanost zahtjeva, tvrdeći osobito da hotelske sobe nisu mjesta pristupačna javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu odredaba kojima je prenesen članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115, tako da omogućavanje emitiranja programa organizacija za televizijsku radiodifuziju u njima nije podvrgnuto isključivom pravu predviđenom u tim odredbama.

10. U tim je okolnostima Handelsgericht Wien (Trgovački sud u Beču) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li ispunjena pretpostavka ’uz plaćanje ulaznice’ iz članka 8. stavka 3. Direktive [2006/115] ako:

— su u sobama hotela postavljeni televizijski prijamnici te operator hotela kroz njih omogućava prijam različitih televizijskih i radijskih programa (‚hotelska televizija’), i

— operator hotela zahtijeva naknadu za korištenje sobe (s ’hotelskom televizijom’) po noćenju (’cijena sobe’), koja uključuje i korištenje televizijskog uređaja i televizijskih i radijskih programa koji se tim uređajem primaju?”

11. Odluka kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku zaprimljena je u tajništvu Suda 3. prosinca 2015. Pisana očitovanja podnijele su stranke u glavnom postupku, poljska vlada i Europska komisija. U skladu s člankom 76. stavkom 2. Poslovnika, Sud je odlučio ne održati raspravu.

Analiza

12. Prethodnim pitanjem postavljenim u ovom predmetu sud koji je uputio zahtjev želi, u biti, utvrditi treba li članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115 tumačiti na način da instalacija televizijskih prijamnika u hotelskim sobama i omogućavanje putem njih emitiranja televizijskog ili radijskog signala predstavlja priopćavanje javnosti emitiranja organizacija za radiodifuziju na mjestima pristupačnim javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu te odredbe, i podliježe li stoga isključivom pravu kojim raspolažu te organizacije na temelju navedene odredbe.

Pojam priopćavanja javnosti

13. Glede pojma priopćavanja javnosti, Sud je već utvrdio da instalacija televizijskih prijamnika u hotelskih sobama i dovođenje televizijskog signala pomoću njih predstavlja priopćavanje javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu [3], glede prava autora na njihovim djelima [4], kao i u smislu članka 8. stavka 2. Direktive 2006/115, glede prava izvođača i proizvođača fonograma na primjerenu naknadu [5].

14. Kao što tuženik u glavnom postupku pravilno navodi u svojim očitovanjima u ovom predmetu, predmet i opseg zaštite predviđene odredbama o kojima je riječ u gore navedenim presudama različit je od onog iz članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115. Članak 3. stavak. 1. Direktive 2001/29 odnosi se, naime, na vrlo široko priznato pravo autora da odobre ili zabrane javno priopćavanje njihovih djela u bilo kojem obliku i bilo kojim sredstvom. Nadalje, članak 8. stavak 2. Direktive 2006/115 samo uspostavlja pravo proizvođača fonograma [6] i izvođača za jednokratnu naknadu na korištenje objavljenog fonograma s ciljem priopćavanja javnosti.

15. Radijska i televizijska emitiranja su, naprotiv, zaista poseban predmet zaštite kada je riječ o pravu priopćavanja javnosti. Uvjet postojanja emitiranja je, naime, njegova difuzija, a time i oblik priopćavanja javnosti [7]. Za razliku od slučaja djela, njihovih izvedaba ili fiksiranja [8], javno objavljivanje nije samo jedan oblik iskorištavanja emitiranja nego i sastavni dio samog predmeta zaštite.

16. Ne smatram, međutim, da bi taj posebni karakter radijskih i televizijskih emitiranja, kao predmeta zaštite, opravdavao drugačije tumačenje pojma priopćavanja javnosti, u kontekstu pružanja signala prijamnicima instaliranim u hotelskim sobama, od tumačenja koje je dao Sud u navedenim odlukama [9]. S tim u svezi smatram da, s obzirom na tu sudsku praksu, pružanje televizijskog ili radijskog signala putem prijamnika instaliranih u hotelskim sobama treba smatrati priopćavanjem javnosti emitiranja organizacija za radiodifuziju u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115.

3 — SL 2001., L 167, str. 10. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.)

4 — Presuda od 7. prosinca 2006., SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, t. 47. i t. 1. izreke).

5 — Presuda od 15. ožujka 2012., Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141, t. 46. i t. 1. izreke).

6 — Riječ je o fiksiranjima izvedaba glazbenih djela sa ili bez riječi.

7 — Poljski pojam „program”, koji se koristi u članku 8. stavku 3. Direktive 2006/115, ne odražava u potpunosti tu posebnu značajku, ali terminologija engleske (*broadcast*), francuske (*émission*) i njemačke (*Sendung*) verzije ne ostavlja nikakvu sumnju da su predmet zaštite predviđene tom odredbom sadržaji koje emitiraju organizacije za radiodifuziju.

8 — Uključujući fiksacije radijskih i televizijskih emitiranja koje su obuhvaćene zaštitom u području priopćavanja javnosti u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom (d) Direktive 2001/29.

9 — Taj zaključak ne mijenja presuda od 15. ožujka 2012., SCF (C-135/10, EU:C:2012:140), u kojoj je Sud utvrdio da reprodukcija fonograma u stomatološkoj ordinaciji nije priopćavanje javnosti u smislu članka 8. stavka 2. Direktive 2006/115. Ta je presuda donesena na isti dan i u istom sastavu vijeća kao i gore navedena presuda od 15. ožujka 2012., Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141). Razlika u ocjeni Suda u te dvije presude jasno pokazuje da je slučaj hotelskih soba različit od onog stomatološke ordinacije.

17. Zakonodavac Unije ograničio je, međutim, isključivo pravo organizacija za radiodifuziju na slučajeve priopćavanja javnosti na mjestima pristupačnim javnosti *uz plaćanje ulaznice*. Preostaje, dakle, ispitati jesu li hotelske sobe mjesto pristupačno javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu te odredbe.

Pojam mjesta pristupačnog javnosti uz plaćanje ulaznice

18. U glavnom postupku, tužitelj tvrdi da, s obzirom na to da su hotelske sobe općenito dostupne samo klijentima hotela, to jest osobama koje su platile ili su se obvezale platiti smještaj, i da je mogućnost gledanja televizijskih emitiranja putem prijamnika instaliranih u sobama bitan element usluge koju pruža hotel, koji utječe na cijenu te usluge, hotelske sobe treba smatrati mjestom pristupačnim javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115.

19. Doista, doslovni tekst navedene odredbe može sugerirati da ga treba shvatiti kao što je gore navedeno. Naime, ako samu formulaciju „mjesto pristupačno javnosti uz plaćanje ulaznice" uzmemo u obzir neovisno od nastanka, cilja i uloge članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115 u sustavu autorskog prava i srodnih prava, hotelsku sobu može se smatrati takvim mjestom.

20. Smatram, međutim, kao i tuženik u glavnom postupku, poljska vlada i Komisija, da takvo tumačenje ne bi bilo u skladu s voljom zakonodavca Unije u trenutku donošenja te odredbe ni s ulogom koju joj treba pripisati u trenutnim tehničkim i tržišnim uvjetima.

Tumačenje članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115 s obzirom na njegov nastanak

21. Direktiva 2006/115 je kodificirana verzija Direktive Vijeća 92/100/EEZ od 19. studenoga 1992. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe i određenim pravima srodnim autorskom pravu u području intelektualnog vlasništva [10]. Članak 8. stavak 3. Direktive 92/100 odgovara sadašnjem članku 8. stavku 3. Direktive 2006/115.

22. Ta odredba oblikovana je po uzoru na članak 13. točku (d) Konvencije za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju, potpisane u Rimu 26. listopada 1961. (u daljnjem tekstu: Rimska konvencija). Potvrđuje to posebice obrazloženje izmijenjenog nacrta Direktive 92/100, u kojem se u odnosu na odredbu koja nas zanima (a koja je u nacrtu označena kao članak 6.a stavak 3.). ističe: „Stavak 3., oblikovan po uzoru na članak 13. […] (d) Rimske konvencije, predviđa […] isključivo pravo priopćavanja javnosti televizijskih emitiranja *pod uvjetima već definiranim u Rimskoj konvenciji*" [11]. Takav nastanak navedene odredbe potvrdio je i Sud, navodeći da se opseg prava priopćavanja javnosti oblikuje u skladu s člankom 13. točkom (d) Rimske konvencije, koji ga ograničava na mjesta pristupačna javnosti uz plaćanje ulaznice. [12]. Tijekom rada na Direktivi 92/100 nije usvojen prijedlog proširenja zaštite prava organizacija za radiodifuziju na zabranjivanje ili davanje odobrenja za priopćavanje javnosti njihovih emitiranja izvan okvira definiranog u Rimskoj konvenciji [13].

23. Želja zakonodavca Unije bila je, dakle, zaštititi prava organizacija za radiodifuziju da daju odobrenje ili zabrane priopćavanje javnosti njihovih emitiranja u istom opsegu u kojem je to pravo zaštićeno u Rimskoj konvenciji. Pojam mjesta pristupačnog javnosti uz plaćanje ulaznice stoga treba tumačiti u skladu s tumačenjem istog pojma na temelju članka 13. točke (d) te konvencije.

10 — SL L 1992., L 346, str. 61.

11 — COM/92/159 *final*, str. 13. u engleskoj i njemačkoj jezičnoj verziji. Moje isticanje

12 — Presuda od 4. rujna 2014., Komisija/Vijeće (C-114/12, EU:C:2014:2151, t. 96.)

13 — Vidjeti S. von Lewinski, u M. M. Walter, S. von Lewinski (ur.), European Copyright Law. A Commentary, Oxford University Press 2010., str. 327.

24. Stranke koje su podnijele očitovanja u ovom predmetu, uključujući tužitelja u glavnom postupku, slažu se s tim da pojam mjesta pristupačnog javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu navedene odredbe Rimske konvencije znači, a u svakom slučaju je značilo u vrijeme donošenja te konvencije, mjesto u kojem je naplata ulaznice izravno povezana s mogućnošću gledanja televizijskog emitiranja koje se na tom mjestu priopćava [14]. Potreba određivanja prava poput onog iz članka 13. točke (d) Rimske konvencije bila je povezana sa zajedničkom praksom, u početcima razvoja televizije, organiziranja skupnih prijenosa televizijskih emitiranja za koje se naplaćivala ulaznica. Bila je riječ o mogućnosti zabrane organizacije takvih događanja ako nisu bila u skladu s interesima organizacija za radiodifuziju ili organizatora događaja koji se prenosi na televiziji. Pojam „ulaznice" ne treba ovdje shvatiti doslovno. Naravno, kao što je slučaj i s drugim vrstama zabave, poput kina ili kazališta, ulaz u dvoranu u kojoj se odvija predstava moguć je samo uz predočenje dokaza o uplati, na primjer ulaznice. Međutim, cijena ulaznice ne predstavlja plaćanje „za ulaz" u dvoranu nego za mogućnost gledanja predstave.

25. Međutim, ako plaćanje nije neposredno povezano s mogućnošću gledanja televizijskih emitiranja nego s drugim uslugama, na primjer ugostiteljskim, takva situacija ne ulazi u pojam „mjesta pristupačnog javnosti uz plaćanje ulaznice" u smislu članka 13. točke (d) Rimske konvencije. Takvo tumačenje odredaba Konvencije potvrđuju priznati autoriteti [15].

26. Kako stoga ocijeniti, s obzirom na članak 13. točku (d) Rimske konvencije, uslugu koja se sastoji u osiguravanju televizijskog signala putem prijamnika instaliranih u hotelskim sobama? Prije svega, ne slažem se s mišljenjem tužitelja u glavnom postupku, u skladu s kojim je hotelska soba mjesto pristupačno javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu te odredbe, jer su sobe u hotelu dostupne samo uz naplatu. Naime, kao što sam gore naveo, u duhu autora Rimske konvencije, pojam plaćanja „ulaznice" ne odnosi se u stvarnosti na sam fizički pristup određenom mjestu nego samo na s tim povezanu mogućnost gledanja programa koji se tamo emitira. Naknada za hotelsku sobu je naknada za noćenje, a ne za mogućnost gledanja televizijskih programa u toj sobi. Mogućnost gledanja televizije tek je dodatna usluga, koju klijent očekuje jednako kao i tekuću vodu, pića ili internetsku vezu.

27. To nas dovodi do drugog temeljnog aspekta u odnosu na tumačenje članka 13. točke (d) Rimske konvencije u okviru priopćavanja televizijskih emitiranja u hotelskim sobama. Kao što sam naveo prije u točki 25., izdavanje računa za usluge koje nisu priopćavanje tih emitiranja, na primjer za ugostiteljske usluge, nije dovoljno da bi se takvu situaciju kvalificiralo kao da je obuhvaćana isključivim pravom iz te odredbe. Slično vrijedi u primjeru hotelskih soba, kod kojih se plaća naknada za uslugu noćenja, čiji bi element, ali ne konstitutivni, mogla biti mogućnost gledanja televizijskih emitiranja.

28. Pri tome me ne uvjerava argument tužitelja u glavnom postupku da se zbog televizijskog prijamnika povećava cijena noćenja, tako da bi dio te cijene trebalo smatrati naknadom za mogućnost gledanja televizijskih emitiranja. Kao prvo, mogućnost gledanja televizijskih emitiranja u sobama, doduše, može povisiti standard hotela, i u svezi s tim imati utjecaj na cijenu noćenja, no to ne mijenja činjenicu da je riječ o općoj cijeni usluge noćenja, čiji je gledanje televizijskih emitiranja samo jedan od mnogih elemenata. Visina cijene te usluge ovisi o brojnim čimbenicima te bi nesumnjivo bilo vrlo teško odrediti u kojem opsegu na nju utječe dostupnost televizijskih emitiranja.

29. Osim toga, treba naglasiti da je dostupnost televizijskog signala u hotelskoj sobi dodatna usluga u odnosu na temeljnu uslugu noćenja, a ne obratno. Argument koji je tužitelj u glavnom postupku u svojim očitovanjima u ovom predmetu izveo iz usporedbe usluge noćenja u hotelskoj sobi s dodatnim uslugama, na primjer ugostiteljskim, koje se pružaju prilikom predstava na mjestima poput

14 — I članak 13. točka (d) Rimske konvencije i članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115 odnose se na organizacije za televizijsku i radijsku radiodifuziju. Međutim, u praksi, problemi primjene tih odredbi odnose se ponajprije na organizacije za televizijsku radiodifuziju, kao u glavnom postupku. Iz tog ću se razloga u ovom mišljenju referirati ponajprije na te organizacije. Ta se razmatranja odnose se, u manjoj ili većoj mjeri, i na organizacije za radijsku radiodifuziju.

15 — Vidjeti osobito: C. Masouyé, *Guide de la Convention de Rome et de la Convention Phonogramme*s, OMPI, Ženeva 1981., str. 72., 73.; S. von Lewinski, *International Copyright Law and Policy*, Oxford University Press 2008., str. 218., 219.

kinodvorana i drugih sličnih dvorana stoga nije relevantan. Naravno, pružanje takvih dodatnih i dodatno naplatnih usluga ne isključuje kvalifikaciju priopćavanja javnosti emitiranja na mjestu pristupačnom javnosti uz plaćanje ulaznice jer se pored plaćanja za te usluge plaća cijena za samu mogućnost prisustvovanja predstavi, na primjer u obliku kinoulaznice. Riječ je, međutim, o situaciji posve različitoj od noćenja u hotelu.

30. Ne slažem se, stoga, ni s tvrdnjom tužitelja u glavnom postupku da je plaćanje noćenja u hotelu s gledišta tumačenja predmetnih pravila bitno različite naravi nego, na primjer, plaćanje ugostiteljskih usluga. Vlasnik ugostiteljskog objekta opremljenog televizijskim prijamnikom može zbog toga također povisiti cijenu svojih usluga, ponajprije prilikom prijenosa emitiranja koja osobito zanimaju javnost, poput sportskih prijenosa. A podsjećam da često nije moguće zauzeti mjesto za stolom u takvu objektu bez narudžbe jela ili pića koja se tamo nude. Međutim, to ne znači da se, na primjer, cijenu piva može smatrati plaćanjem za gledanje tog prijenosa, a ugostiteljski objekt mjestom pristupačnim javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu članka 13. točke (d) Rimske konvencije. Plaćanje usluge noćenja u hotelu potpuno je jednake naravi.

31. Osim toga, čest razlog za posjet ugostiteljskom objektu *de facto* je želja za gledanje televizijskog emitiranja, a konzumacija je tek sporedna, dok se hotelska soba rijetko unajmljuje radi gledanja televizije. Suprotno tvrdnjama tužitelja u glavnom postupku, usluga priopćavanja televizijskog signala u hotelskoj sobi nije, dakle, sama po sebi u ekonomskom smislu samostalna.

32. Ukratko, smatram da, kao ni ugostiteljski objekti ni druga mjesta, koji mogu biti opremljeni televizijskim prijamnicima, ali u kojima se eventualna plaćanja ne izvršavaju za mogućnost gledanja televizijskih emitiranja, nego za druge ponuđene usluge, hotelske sobe nisu mjesta pristupačna javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu članka 13. točke (d) Rimske konvencije, tako da priopćavanje javnosti u tim sobama emitiranja organizacija za radiodifuziju ne potpada u isključivo pravo tih organizacija, zaštićeno na temelju tog propisa.

33. Budući da zakonodavac Unije donošenjem članka 8. stavka 3. Direktive 92/100 (koji je postao članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115) nije namjeravao proširiti tu zaštitu izvan područja predviđenog u Rimskoj konvenciji, tu odredbu valja tumačiti na način da u njoj upotrijebljeni pojam mjesta pristupačnog javnosti uz plaćanje ulaznice ne obuhvaća hotelske sobe.

Tumačenje članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115 u sadašnjim tehničkim i tržišnim uvjetima

34. Ako pravilno razumijem očitovanja tužitelja u glavnom postupku, on tvrdi također da je ograničenje koju članak 13. točka (d) Rimske konvencije predviđa za opseg zaštite prava organizacija za radiodifuziju da odlučuju o priopćavanju javnosti svojih emitiranja bilo posljedica tehničkih i tržišnih uvjeta koji su vladali u vrijeme donošenja te konvencije, a koji su se danas u potpunosti izmijenili. Posebice ističe da su u to vrijeme pojedinci puno rjeđe posjedovali televizor, dok ih u hotelskim sobama gotovo uopće nije bilo. Prema njegovu mišljenju, to objašnjava nekoć raširenu praksu organiziranja javnih prijenosa televizijskih emitiranja, dostupnih uz plaćanje, koja je posljedično opravdavala uvođenje u Rimsku konvenciju navedenog prava organizacija za radiodifuziju, koje je osmišljeno kao odgovor na tadašnje stvarno stanje. Tužitelj u glavnom postupku smatra da visoki stupanj zaštite autorskog i srodnih prava, koji osigurava Direktiva 2006/115, s obzirom na promjenu stvarnog stanja zahtijeva drugačije tumačenje članka 8. stavka 3. te direktive.

35. To je argument koji zaslužuje da ga se uzme u obzir. Ja zagovaram dinamičko tumačenje pravnih odredaba, kojim se može njihov tekst prilagoditi promjenama činjeničnog stanja i kojim se stoga može ostvariti cilj tih odredaba [16]. Međutim, smatram da u ovom predmetu to nije ni potrebno ni moguće, i to iz dva razloga.

16 — Vidjeti moje mišljenje u predmetu Vereniging Openbare Bibliotheken (C-174/15, EU:C:2016:459).

36. Kao prvo, ne čini mi se da je članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115, iako je sastavljen po uzoru na odredbe Rimske konvencije potpisane 1961., baš tako zastario, kao što to smatra tužitelj u glavnom postupku. Naravno, širenje privatnih televizijskih prijamnika promijenilo je praksu gledanja televizije. Međutim, javna prikazivanja televizijskih emisija nisu nestala. Posebice, sportski događaji često su dostupni javnosti u raznim vrstama „fan zona", kina, kina na otvorenom itd. Ta su događanja često naplatna i stoga ulaze u područje prava zaštićenog člankom 8. stavkom 3. Direktive 2006/115.

37. Kao drugo, dinamično tumačenje pravnih odredaba opravdano je samo pod uvjetom da uzima u obzir cilj koji je zakonodavac Unije želio postići uspostavom tih odredaba i da doprinosi ostvarenju tog cilja s obzirom na promjene činjeničnog stanja, a ne zamjenjuje ga drugim ciljem. S toga gledišta ne bi bilo opravdano smatrati da ako potpisnice Rimske konvencije nisu namjeravale isključiti televizijske prijamnike instalirane u hotelskim sobama, iz područja primjene isključivog prava organizacija za radiodifuziju, to je zato što takvih prijamnika u tim sobama nije bilo, tako da tu konvenciju danas treba tumačiti na način da se u opseg tog prava uključe televizijski prijamnici u hotelskim sobama.

38. Suprotno tome, potpisnice Konvencije nisu uzimale u obzir televizijske prijamnike u hotelskim sobama, ali su imale za cilj isključiti iz područja primjene isključivog prava slučajeve priopćavanja javnosti emitiranja na takvim mjestima kao što su ugostiteljski objekti, gdje se za priopćavanje takvih emitiranja posebno ne naplaćuje, a primjer hotelskih soba sličan je primjeru ugostiteljskih objekata [17]. Dinamično tumačenje zahtijeva stoga upravo to da se iz područja primjene isključivog prava isključe hotelske sobe, u skladu s ciljem potpisnica Konvencije.

39. Ne smatram, dakle, da promjena činjeničnog stanja, do koje je došlo nakon potpisa Rimske konvencije, opravdava tumačenje Direktive 2006/115 potpuno drugačije od ciljeva i volje potpisnica te konvencije.

Ostali argumenti tužitelja u glavnom postupku

40. U svojim očitovanjima u ovom predmetu, tužitelj u glavnom postupku iznosi i argument ekonomske naravi. Smatra da upravitelji hotela imaju ekonomsku korist zbog ponude pristupa televizijskim emitiranjima u svojim sobama (dostupnost televizijskih prijamnika povećava standard hotela, a s tim i cijenu noćenja), što ne bi bilo moguće bez usluga koje pružaju organizacije za radiodifuziju, a te organizacije ne sudjeluju na odgovarajući način u tim koristima.

41. Glede tog argumenta, treba prvo napomenuti da kada ne bi postojale usluge koje pružaju organizacije za televizijsku radiodifuziju, stvarno ne bi postojala ni ponuda ni potražnja za te usluge, uključujući i ponudu i potražnju u hotelskim sobama. To je utvrđenje, dakle, očito te se primjenjuje u istom opsegu za sve usluge koje se pružaju u hotelu.

42. Glede pitanja sudjelovanja u ekonomskim koristima, treba podsjetiti da se većina televizijskih emitiranja emitira po takozvanom načelu slobodnog prijma, što znači da organizacija za radiodifuziju ne naplaćuje nikakvu naknadu za prijam televizijskih emitiranja. Umjesto toga, dobiva sredstva od oglašavanja i drugih komercijalnih poruka (ili, u slučaju javnih organizacija, od različitih vrsta subvencija), čija cijena (odnosno cijena vremena emitiranja koju organizacija za radiodifuziju naplaćuje oglašivaču) ovisi, među ostalim, o očekivanom broju gledatelja. Porast potencijalnog broja gledatelja

17 — Vidjeti točku 30. ovog mišljenja.

zbog mogućnosti prijma emitiranja organizacije za radiodifuziju i u hotelskim sobama ima, dakle, pozitivan učinak, iako u praksi malen, na prihode organizacije za radiodifuziju. Stoga se ne može tvrditi da organizacije za radiodifuziju ni na koji način ne sudjeluju u ekonomskim koristima koje proizlaze iz dostupnosti televizijskih emitiranja u hotelskim sobama [18].

43. Konačno, glede učinka postojanja televizora u sobama na standard hotela, što je tužitelj u glavnom postupku jako isticao, treba navesti da je ta usluga danas tako raširena da se više ne nalazi samo u hotelima više kategorije. Drugim riječima, mogućnost priopćavanja televizijskih emitiranja u sobama jest praktički nužan uvjet za upravljanje hotelima srednje ili više kategorije.

44. Članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115 ne daje organizacijama za radiodifuziju samo pravo na naknadu, kao što je to predviđeno na primjer u članku 8. stavku 2. te direktive, nego i isključivo pravo da zabrane ili daju odobrenje za priopćavanje javnosti njihovih emitiranja. To znači da organizacije za radiodifuziju imaju pravo usprotiviti se tome da određena osoba priopći javnosti njihova emitiranja. Ocjena da to pravo obuhvaća i priopćavanje emitiranja u hotelskim sobama dovela bi do toga da bi se organizacijama za radiodifuziju priznala mogućnost odlučivanja o tome može li određena osoba pružati hotelske usluge. Iako su potpisnici Rimske konvencije zapravo namjeravali omogućiti organizacijama za radiodifuziju zabranjivanje organizacije javnih i naplatnih prijenosa njihovih emitiranja, zasigurno im cilj nije bio da im dodijele pravo odlučivanja o mogućnosti ili nemogućnosti drugih osoba da obavljaju druge vrste djelatnosti, u okviru kojih je priopćavanje televizijskih programa sporedno. [19] Tumačenje te odredbe koje predlaže tužitelj u glavnom postupku očito je u suprotnosti s ciljevima Rimske konvencije, a time i s voljom zakonodavca Unije.

45. Naposljetku, tužitelj u glavnom postupku tvrdi da pravo organizacija za radiodifuziju da odluče o priopćavanju javnosti njihovih emitiranja mora biti obuhvaćeno jednakom zaštitom poput one koju u okviru priopćavanja javnosti imaju druge osobe koje uživaju autorskopravnu zaštitu na temelju članka 3. Direktive 2001/29. Ne vidim nikakva temelja u ovome argumentu.

46. Suprotno tvrdnjama tužitelja u glavnom postupku, nema nesukladnosti u tome da isti oblik iskorištavanja podliježe različitim propisima ovisno o tome je li riječ o emitiranjima organizacija za radiodifuziju ili drugim elementima zaštićenim autorskim pravom. Ta razlika proizlazi iz samih propisa koji se primjenjuju na te različite elemente zaštite. Kao što su pravilno utvrdili drugi sudionici u ovom postupku, za razliku od djela koja su obuhvaćena cjelovitom autorskopravnom zaštitom, emitiranja organizacija za radiodifuziju, s obzirom na to da su predmet srodnih prava, uživaju - u okviru priopćavanja javnosti – samo zaštitu ograničenu na slučajeve priopćavanja na mjestima pristupačnim javnosti uz plaćanje ulaznice. Ništa ne upućuje na to da razinu zaštite prava organizacija za radiodifuziju u odnosu na priopćavanje javnosti njihovih emitiranja treba izjednačiti s razinom zaštite koja se primjenjuje na druge elemente zaštićene autorskim pravom.

47. Analizu članka 8. stavka 3. Direktive 2006/115 stoga valja sažeti na način da ni nastanak ni cilj te odredbe ni njezina bilo koja druga značajka ne govori u prilog takvom tumačenju pojma mjesta pristupačnog javnosti uz plaćanje ulaznice, u čiji bi opseg ulazile hotelske sobe.

18 — Drugačije je u slučaju organizacija za radiodifuziju naplatnih emitiranja, koje ipak imaju priliku odlučiti s kim i pod kojim uvjetima će sklopiti ugovore koji se odnose na priopćavanje svojih emisija. One, dakle, mogu odlučiti da ih neće učniti dostupnima u hotelima ili da će to učiniti uz naplatu cijene koja ih zadovoljava.

19 — Naravno, u slučaju kada, kao u glavnom postupku, prava organizacija za radiodifuziju izvršava organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, cilj je u pravilu ostvariti naknadu s naslova priopćavanja javnosti. To ne mijenja činjenicu da organizacije za radiodifuziju formalno mogu zabraniti takvo priopćavanje, što je, osim toga, cilj uvođenja te odredbe (vidjeti točku 24. ovog mišljenja i doktrinu navedenu u bilješci 15.).

Zaključak

48. S obzirom na sva prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodno pitanje koje je uputio Handelsgericht Wien (Trgovački sud u Beču) odgovori kako slijedi:

Članak 8. stavak 3. Direktive 2006/115/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 12. prosinca 2006. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim autorskom pravu srodnim pravima u području intelektualnog vlasništva treba tumačiti na način da instalacija prijamnika u hotelskim sobama i stavljanje na raspolaganje putem njih televizijskog ili radijskog signala ne predstavlja priopćavanje javnosti emitiranja organizacija za televizijsku radiodifuziju na mjestu pristupačnom javnosti uz plaćanje ulaznice u smislu te odredbe.